

SPOLUPRÁCE ŠKOLY S POLICIÍ

Vypracoval: Mgr. Pavel Černý, ředitel školy

Schválil: Mgr. Pavel Černý, ředitel školy

Účinnost od : 1.9.2005

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) vydávám jako statutární orgán školy tuto směrnici.

1. Prevence a oznamování podezření na trestnou činnost dětí a mládeže a trestnou činnost páchanou na dětech a mládeži je povinností všech zaměstnanců školy, danou § 167 a 168 trestního zákona č. 140/1961 Sb. (trestný je ten, kdo spáchání nebo dokončení uvedených trestných činů nepřekazí, nebo jejich spáchání neoznámí, např. trestné činy týrání svěřené osoby, vraždy, loupeže, pohlavního zneužívání, znásilnění, drogové delikty, majetková trestná činnost apod.) a Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení, čl. 13, odst. 13: "Všichni zaměstnanci ohlašují řediteli školy své poznatky, které svědčí o tom, že žák užívá omamné látky, dopouští se gamblerství, šikany, trestné činnosti nebo je ohrožen jinými sociálně patologickými jevy, dále je-li vystaven šikaně či týrání, případně jinému nežádoucímu zacházení ve škole i mimo školu". Pokud jde o trestné činy páchané na dětech a mládeži, jde zejména o tělesné týrání, psychické týrání, pohlavní zneužívání a týrání, citové týrání, zanedbávání, ale i šikánování.

2. Věkové kategorie:

dítě – osoba do 18 let věku,
mladistvý – věk 15 – 18 let,
mládež – osoby ve věku 18 – 26 let,

3. Vstup policie do školy.

Ředitelé škol nemohou bránit policii ve vstupu do škol. Pokud je ředitel požádán policií, poskytne vhodnou místnost k vypslechu žáka ve škole.

4. Předvolání a předvedení

Policie může nezletilého předvolat nebo i předvést na své služebny. Ve školách lze od nezletilých žáků vyžadovat podání vysvětlení, provádět vypslech svědka, vypslech osoby podezřelé nebo vypslech obviněného **poté, kdy je ředitel školy nebo jeho zástupce seznámen s předmětem policejního úkonu včetně důvodů, jež k němu vedou.** To se týká i případného uvolnění žáka ze školy pro potřebu policie, např. k rekonstrukci na místě činu, rekognici, označení míst páchaní trestné činnosti, k vydání věci, k vypslechu či podání vysvětlení na útvaru policie. Jedná se tedy o všechny policejní úkony ve smyslu zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, ať již jde o poškozeného, svědka či pachatele protiprávního jednání.

Škola musí podle § 422 občanského zákoníku vykonávat náležitý dohled nad nezletilými žáky. Pokud má být předvolání nebo předvedení a výslech žáka – dítěte provedeno ve škole a z důvodu zajištění, aby nebylo mařeno další vyšetřování, **není předem vyrozuměn zákonný zástupce žáka, škola zajistí přítomnost pedagoga – zaměstnance školy, neboť za žáka v době vyučování škola odpovídá. Z pohledu ředitele školy není přípustné, aby tato povinnost byla nahrazena dohledem jiné osoby než zaměstnance školy, i když jde o způsobilou osobu, například sociální pracovnice, psycholog apod., kterou si třeba policie přivede sebou.** Pokud jde o omluvení nepřítomnosti žáka z důvodu předvolání nebo předvedení, postup vyplývá opět z obecně povinné součinnosti s vyšetřujícími orgány podle trestně právních předpisů.

Policista je povinen při výkonu své pravomoci prokázat svou příslušnost k policii, a to stejnokrojem s identifikačním číslem, služebním průkazem, odznakem služby kriminální policie nebo ústním prohlášením “policie” (§ 10 odst. 1 a 2 zák. č. 283/1991 Sb.). **Zaměstnanec školy jednající s policií si zaznamená potřebné údaje, zejména jméno a příjmení osob, číslo průkazu či identifikační číslo, adresu služebny a telefonický kontakt.** V případě pochybnosti, pokud jde o totožnost příslušníka policie (zvláště v případě předvedení dítěte mimo školu), ověří zaměstnanec školy totožnost telefonickým dotazem na pracoviště policie, které dotyčný příslušník uvedl a služebním průkazem či odznakem služby kriminální policie a vyšetřování doložil.

5. Postup při předvolání, předvedení nebo zajištění žáka

Osobu mladší 15 let lze předvolat k podání vysvětlení nebo jinému úkonu pouze prostřednictvím jeho zákonného zástupce, orgánu sociálně právní ochrany nebo prostřednictvím školy, jíž je žákem, nebo jiného obdobného zařízení. (zákon č. 283/1991Sb. o Policii ČR).

Vyžaduje-li závažnost a neodkladnost prováděného šetření předvedení osoby mladší 15 let na útvar policie, je předvedení prováděno zpravidla policisty v občanském oděvu za použití civilního vozidla. Specialista zajistí bezprostředně po předvedení přítomnost osoby způsobilé k jejímu střežení i k případné účasti na služebních úkonech. **Je-li předvedení provedeno ze školy nebo zařízení, specialista zajistí přítomnost třetí osoby po celou dobu služebního zákroku i služebních úkonů.** Pominou-li důvody předvedení, osobu mladší 15 let předá zpět do školy nebo zařízení, ze kterého byla předvedena, nebo ji předá zákonnému zástupci.”

Jedná-li se o osobu mladší 18 let, je policista povinen ihned po zajištění vyrozumět zákonného zástupce této osoby. V případě zajištění osoby mladší 15 let, vždy též bez odkladu vyrozumí orgán sociálně-právní ochrany mládeže. Po zajištění je policista povinen na žádost zajištěné osoby vyrozumět o této skutečnosti některou z osob uvedených v § 12 odst. 3 (tj. příbuzný v pokolení přímém, sourozenec, osvojitel,, jiné osoby v poměru rodinném), případně jinou jím určenou osobu

6.Podání vysvětlení žáka

Policista je oprávněn požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku a jeho pachatele, jakož i pro vypátrání hledaných nebo pohřešovaných osob a věcí. Podat vysvětlení je *osoba* povinna vyhovět ihned v případě, že jde o závažnou trestnou činnost. Pokud jsou tato vysvětlení požadována od *dítěte*, podle odst. 4 čl. 8 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 8/2002 je třeba o úkonu předem vyrozumět jeho zákonného zástupce. To neplatí, jestliže provedení úkonu nelze odložit a vyrozumění zákonného zástupce nelze zajistit. Na způsobu vyrozumění se domluví policista s vedením školy nebo zařízení. Dle odst. 6 čl. 8 uvedeného závazného pokynu rozhodne policista vzhledem k

okolnostem, závažnosti nebo složitosti případu, zda přibere třetí osobu k podání vysvětlení osobou mladší 15 let.

7. Výslech žáka

Škola musí o výslechu žáka předem vyrozumět zákonného zástupce dítěte (Pracovní řád), pokud tak již neučinila Policie České republiky (Závazný pokyn policejního prezidenta č. 8 odst. 4 čl. 8). V případech, kdy by mohlo být takovým oznámením mařeno další vyšetřování a po předchozí dohodě s odpovědným pracovníkem policie, vyrozumí škola zákonného zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Sdělení v nevhodnou dobu by například mohlo v některých případech ohrozit i bezpečnost dítěte (např. týrání nebo zneužívání v rodině, podpora trestné činnosti v rodině atp.).

Podle ustan. § 102 odst. 1 trestního řádu a zákona o Policii ČR mohou být *mladiství* vyslýcháni bez účasti osob vykonávajících dohled nad nezletilými.

Ve smyslu trestně právních norem je však stanoveno, že u *mladistvých obviněných* je nutná obhajoba (§ 36 odst. 1 písm. c) tr. řádu). Obhájce se tedy povinně zúčastňuje všech úkonů trestního řízení včetně výslechu. Přítomen může být dále znalec, konzultant či tlumočník. Jiná situace však nastává při výslechu dětí, kdy platí i ustanovení § 158 odst. 4 trestního řádu č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o povinnosti informovat zákonné zástupce před započítáním úkonu; to neplatí, jestliže provedení úkonu nelze odložit a vyrozumění zákonného zástupce nelze zajistit. Povinnost ustanovit mladistvému obviněnému obhájce a informovat zákonné zástupce před výslechem dětí o této skutečnosti **nenáleží řediteli školy** popř. školského zařízení, ale jedná se podle § 158 odst. 4 trestního řádu č. 140/1961 Sb. o povinnost orgánů činných v trestním řízení.

Školy a školská zařízení mají pochopitelně zájem, aby bylo respektováno v prvé řadě předvolání prostřednictvím zákonných zástupců. Současně je ovšem jasné, že ve značné míře jsou vyšetřovány děti z problémových rodin, z rodin, kde rodiče často trestnou činnost dětí kryjí nebo se nacházejí v roli pachatele a nemají zájem na jejím řádném vyšetření. **Je proto nutné individuálně posuzovat konkrétní situaci a snažit se vyjít policii vstříc, i když to znamená určitou zátěž pro pracovníky školy, zvláště v situaci, kdy je zapotřebí předvést dítě nebo mladistvého na příslušnou součást policie.**

Současně je nutno připomenout, že i pro *děti a mládež* v plné míře platí presumpce nevin, jakož i striktní ochrana jejich práv včetně práva na obhajobu a práva odepřít výpověď na jedné straně a dodržování povinností včetně státem uložené nebo uznané povinnosti mlčenlivosti na straně druhé. Není snad ani nutné připomínat, že dítě nemůže a nesmí být ani slovně v souvislosti s výslechem napadáno nebo jinak sankcionováno. **Pokud by bylo dítě předvedeno ze školy, je nutné, aby už i po cestě byl přítomen pedagog či jiná osoba k tomuto určená.** V předškolních zařízeních je třeba uvedené postupy vždy uplatňovat zvlášť citlivě a opatrně.

8. Neomluvená absence žáka

Závažným problémem je i hlášení neomluvené absence. Je třeba vycházet z § 31 zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o přestupcích, který označuje jako přestupek ohrožení výchovy a vzdělávání nezletilců zejména skutečnost, že dítě není přihláшено k povinné školní docházce nebo dojde k zanedbávání péče o ni. Dále je to § 217 trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, který zakotvuje jako ohrožování mravní výchovy mládeže vydání (i z nedbalosti) osoby mladší 18 let v nebezpečí zpusnutí (např.: umožněním vést zahálčivý život).

Danou otázku řeší Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č.j. 10194/2002-14 ze dne 11. března 2002 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, který je v souladu s § 12 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, vymezující jednotný postup při uvolňování a omlouvání žáků základních a středních škol z vyučování a při prevenci a postihu záškoláctví na základních a středních školách. Výše uvedený materiál uvádí konkrétní počty zameškaných neomluvených hodin v průběhu školního roku a opatření včetně postupů, které mohou následovat ze strany školy.

9. Shrnutí postupu zaměstnance školy, na kterého se obrátí policie s požadavkem na poskytnutí součinnosti:

Zjistit předmět a důvod návštěvy, informovat ředitele školy (zástupce), který rozhodne o dalším postupu.

Zjistit, zda nelze požadovaný úkon provést mimo dobu vyučování.

Zjistit totožnost příslušníků policie.

Poskytnout vhodnou místnost k jednání.

Zajistit pedagogický dohled nad jednáním.

Pokud nelze zajistit pedagogický dohled, požádat policii o odložení úkonu.

Zjistit, zda policie informovala zákonné zástupce žáka.

Pokud tak neučinila, zajistit jejich informování.

Pokud technicky není možné informovanost zajistit předem, nebo pokud to policie nedovolí, informovat zákonné zástupce bez zbytečného odkladu po ukončení návštěvy policie.

Písemný záznam z jednání podepisuje zaměstnanec školy, který byl přítomen u jednání.

Vyžádá si kopii záznamu pro potřeby školy.

V České Lípě 20.8.2005

Mgr. Pavel Černý, ředitel školy

příloha - související předpisy

Spolupráce školy s Policií ČR, obecní policií a orgány sociálního zabezpečení se řídí zejména právními normami v platném znění:

- *trestní zákon č. 140/1961Sb.,*
- *zákon č. 359/1999Sb. o sociálně právní ochraně dětí,*
- *zákon o ochraně osobních údajů č. 101/2000Sb.,*
- *zákon č. 283/1991Sb. o Policii české republiky,*
- *Informace MŠMT Čj.: 25 884/2003-24 „Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané*